

NEPONOVLJIVA RAZLIČITOST DRAGULJA PRIRODE

Priroda je u Hrvatskoj neponovljiva u svojoj različitosti, bogatstvu i ljepoti. Iznimnu geografsku i biološku raznolikost Hrvatska zahvaljuje snažnom ispreplitanju mediteranskih, predalpskih, dinarskih i panonskih biogeografskih utjecaja na relativno malom području. Osebnost hrvatskih krških ekosustava, bogatstvo biljnog i životinjskog svi-

jeta, prostranih područja močvara i poplavnih šuma odavno su postali priznatim dijelom najvrjednije svjetske prirodne baštine. Niska nedirnutih ekoloških sustava i nedostižno bogatstvo biljnih i životinjskih vrsta štiti se u brojnim ornitološkim, botaničkim i šumskim rezervatima.

Najvrjednija su i najatraktivnija područja prirode u Hrvatskoj zaštićena u čak osam nacionalnih parkova i deset parkova prirode. Svaki je od njih jedinstveni po svijetu nedimute prirode, reljefnim i krajobraznim oblicima, ali i po kulturnim, znanstvenim i turističkim osobitostima i vrijednostima.

Posjetom hrvatskim nacionalnim parkovima i parkovima prirode iznova ćete otkriti davne korijene koji vas vežu s prirodom. Uprave zaštićenih područja omogućit će vam izniman doživljaj izvorne snage i raskoši očuvane prirode, ali i priliku za predah, opuštanje i za obnavljanje energije. Dobrodošli!

prof. dr. Ivan Martinić

Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja RH

RAZVOJ ZAŠTITE PRIRODE U HRVATSKOJ

Priroda se mijenjala tijekom duge geološke povijesti, neovisno o čovjeku. Razvoj ljudskog društva u vrlo kratkom vremenu počeo je značajno mijenjati lice zemlje. Gradnjom cesta, željeznih pruga, regulacijom rijeka, širenjem gradova i poljoprivrednog zemljišta, započeo je snažan negativan utjecaj na prirodu. Prve značajnije devastacije prirode izazvale su kod ljudi otpor i sve organiziranije djelovanje protiv posljedica takvih radnji. Prve ideje zaštite prirode u Hrvatskoj javljaju se krajem 19. stoljeća. Eminentni hrvatski prirodoslovci V. Vouk, I. Pevalek, M. Hirtz, I. Horvat, E. Rössler i mnogi drugi počeli su objavljivati članke o zaštiti prirode u tadašnjim stručnim časopisima, »Priroda«, »Šumarski list«, »Hrvatski planinar« i dr.

Ubrzo se počelo s prvim pokušajima unašanja zaštite prirode u zakonodavstvo. Tako je u Zakonu o lovu iz 1893. prvi put precizno normirana zaštita ptica pjevice. Ideje zaštite prirode naziru se i u Zakonu o zaštiti pećina iz 1900., a nakon toga i u mnogim drugim.

Uslijedilo je organiziranje društva koja brinu za zaštitu i očuvanje prirodnih vrijednosti. Tako se 1893. osniva Društvo za uređenje i poljepšanje Plitvičkih jezera i okolice. Članovi Hrvatskog prirodoslovnog i Hrvatskog planinarskog društva radili su na provedbi zaštite područja od posebnih prirodnih vrijednosti što je dovelo do proglašenja nacionalnih parkova Plitvička jezera, Bijeće stijene, Štirovača i Paklenica. Proglašenje ovih parkova temeljilo se na odredbama Financijskog zakona od 1928/29. Budući je odredba članka Financijskog zakona o nacionalnim parkovima vrijedila samo jednu proračunsku godinu i nije produljena, proglašeni parkovi postojali su samo jednu godinu.

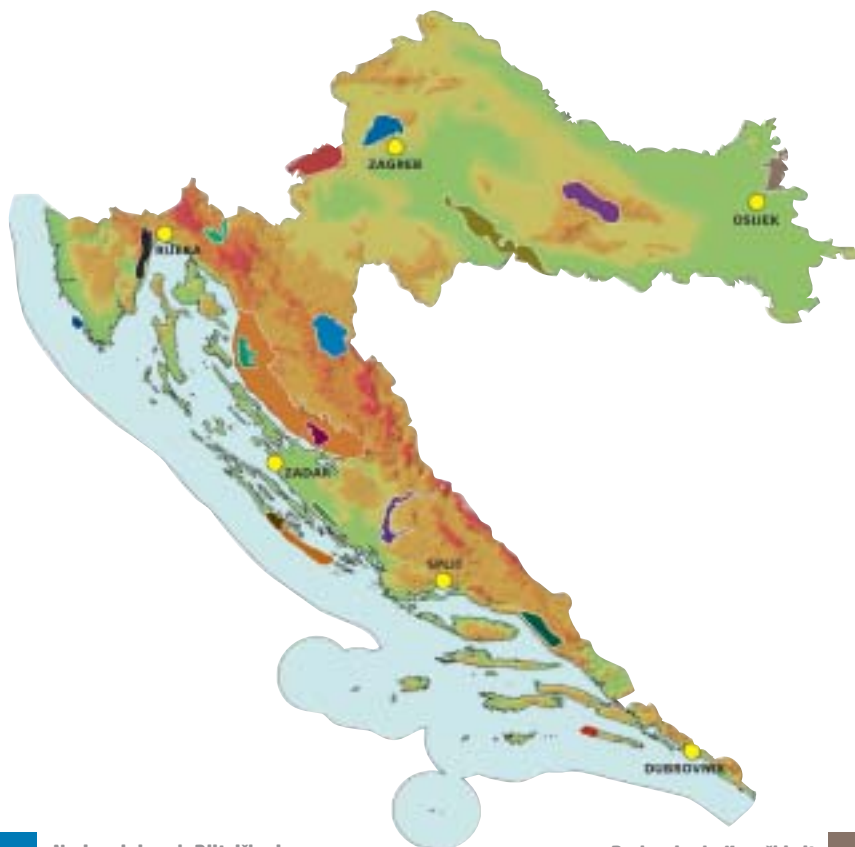
U prvoj polovini 20. stoljeća u mnoge zakone unesene su odredbe vezane za zaštitu prirode, mnoga područja su zaštićena. Ipak, djelatnost zaštite prirode temeljila se na entuzijazmu pojedinaca. Kako se sve više iskazivala potreba za institucionaliziranjem djelatnosti zaštite prirode, godine 1945. donesen je Zakon o zaštiti spomenika kulture i prirodnih rijetkosti. Temeljem tog Zakona, osnovan je 25. 1. 1946. u Zagrebu, Zemaljski zavod za zaštitu prirodnih rijetkosti NRH. Zemaljski zavod za zaštitu prirodnih rijetkosti kroz vrijeme je mijenjao status i naziv, da bi 2000. godine ušao u sastav Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja.

Odlukom Vlade Republike Hrvatske 2003. osnovan je Državni zavod za zaštitu prirode kao središnja stručna ustanova za zaštitu prirode.

Od vremena osnivanja Zavoda za zaštitu prirodnih rijetkosti NRH zaštićeno je u Hrvatskoj 44 biljnih, 476 životinjskih vrsta i 450 prostornih objekata. Sveukupno je zaštićeno 10,33% kopnenog teritorije Hrvatske.

Zaštita prirode u Hrvatskoj provodi se vaninstitucionalno preko 100 godina, a institucionalno preko 50 godina.

NACIONALNI PARKOVI I PARKOVI PRIRODE REPUBLIKE HRVATSKE

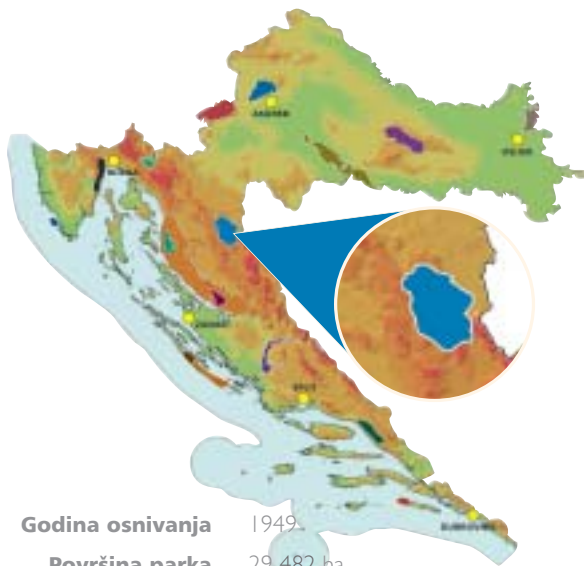

	Nacionalni park Plitvička jezera		Park prirode Kopački rit
	Nacionalni park Paklenica		Park prirode Medvednica
	Nacionalni park Risnjak		Park prirode Velebit
	Nacionalni park Mljet		Park prirode Biokovo
	Nacionalni park Kornati		Park prirode Telašćica
	Nacionalni park Brijuni		Park prirode Lonjsko polje
	Nacionalni park Krka		Park prirode Papuk
	Nacionalni park Sjeverni Velebit		Park prirode Učka
			Park prirode Vransko jezero
			Park prirode Žumberak-Samoborsko gorje

NACIONALNI PARK

PLITVIČKA JEZERA

Godina osnivanja	1949.
Površina parka	29 482 ha
Geografska i osnovne značajke parka	brdsko-planinski, geološke i hidrogeološke osobitosti, krški fenomeni, šumske zajednice
Broj zaposlenih	657
Broj posjetitelja	665 108
Broj naselja	18
Najviša kota	1279 m
Najdublja točka	47 m
Broj vedrih dana	55
Županija	Karlovačka, Ličko-senjska
Udaljenost	Rijeka 157 km, Zagreb 133 km, Zadar 134 km.
Sjedište uprave	Plitvička jezera bb, HR-53231 Plitvička jezera
Telefon	++385 (0)53 751-015, -014, -000
Fax	++385 (0)53 751-013, -001
E-mail	np-plitvice@np-plitvice.tel.hr
Web	www.tel.hr/np-plitvice

Plitvička jezera predstavljaju fenomen krške hidrografije. Šesnaest kaskadnih jezera rezultat su stalnog biodinamičkog procesa stvaranja i rasta sedre.

Rasprskavanjem vode na slapištima dolazi do prozračivanja vode, prezasićene kalcijevim karbonatom (CaCO_3). Pri tom iz vode izlazi ugljični dioksid (CO_2), a netopivi kalcijev karbonat se u obliku kristalića $[\text{Ca}(\text{HCO}_3)_2 \rightarrow \text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O} + \text{CaCO}_3]$, taloži na »sedrotvorce« – mahovine, alge i bakterije, gdje nastaje sedra.

Stalnim rastom sedre stvaraju se veličanstveni slapovi i brojna jezera.

Bujne šume bukve, jele i smreke okružuju jezera. Na lokaciji Čorkova uvala, mješovita šuma bukve i jele, u prašumskom stadiju (bukve stare 400 i jele 700 godina), proglašena je posebnim šumskim rezervatom.

O bogatstvu flore govori 1146 zabilježenih vrsta, od kojih su 72 vrste endemi. U bogatoj fauni posebno mjesto zauzimaju najveće europske zvijeri: smeđi medvjed (*Ursus arctos*), vuk (*Canis lupus*) i ris (*Lynx lynx*).

Zbog svoje jedinstvenosti i prirodne vrijednosti, UNESCO je 1979. godine Plitvička jezera uvrstio na Listu svjetske prirodne baštine.

Moguće aktivnosti posjetitelja: šetnja prirodom, planinarenje, fotografiranje jedinstvenih prirodnih ljepota, vožnja biciklom, skijanje.

NACIONALNI PARK

PAKLENICA

Godina osnivanja

1949

Površina parka

9 600 ha

Geografska i osnovne značajke parka

brdsko-planinski, geološke osobitosti, krški fenomeni, šumske zajednice, raznolikost flore i faune

Broj zaposlenih

29

Broj posjetitelja

105 000

Broj naselja

0

Najviša kota

1757 m

Broj vedrih dana

119

Županija

Zadarska, Ličko-senjska

Udaljenost

Zadar 46 km, Zagreb 248 km, Rijeka 173 km

Sjedište uprave

Dr. Franje Tuđmana 14a, HR-23244 Starigrad-Paklenica

Telefon

+ +385 (0)23 369-202, -155

Fax

+ +385 (0)23 359-133

E-mail

np-paklenica@paklenica.hr

Web

www.paklenica.hr

NP Paklenica počinje na mjestu gdje planina Velebit dodiruje more, a doseže do 1757 m visokog Vaganskog vrha. Nacionalni park prepoznatljiv je po dva bujična kanjona okomito urezanim u glavni greben planine Velebit, Velika Paklenica (14 km) i Mala Paklenica (12 km). Na području Parka nalazi se oko 90 speleoloških objekata, među kojima su najljepše špilja Manita peć i jama Vodarica.

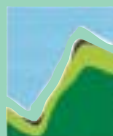

Zanimljiva i bogata flora zastupljena je s oko 800 biljnih vrsta. Posebno je značajna vegetacija stijena s brojnim endemičnim vrstama. Dominiraju autohtone reliktno šume crnog bora, termofilne šume i šikare bijelog i crnog graba s hrastom meduncem. U raznovrsnoj fauni brojniju skupinu čine ptice, s do sada utvrđenih 216 vrsta.

Na stijenama u kanjonu Velike Paklenice nalaze se alpinistička penjališta, od kojih je najpoznatije Anića kuk (visina stijene 400 m). NP Paklenica najznačajniji je hrvatski penjački centar, s više od 500 alpinističkih smjerova, prepoznat među alpinistima iz cijelog svijeta. U kanjonu Male Paklenice nema penjačkih aktivnosti, već su mogući samostalni posjeti, kako bi prostor čitavog kanjona bio prepušten razvoju nedirnute prirode.

Moguće aktivnosti posjetitelja: planinarenje, alpinizam, slobodno penjanje, trekking, promatranje ptica.

NACIONALNI PARK

RISNJAK

Godina osnivanja 1953

Površina parka 6 400 ha

Geografska i osnovne značajke parka brdsko-planinski, geološke osobitosti, krški fenomeni, šumske zajednice, raznolikost flore i faune

Broj zaposlenih 27

Broj posjetitelja 11 221

Broj naselja 19

Najviša kota 1528 m

Broj vedrih dana 53

Županija Primorsko-goranska

Udaljenost Rijeka 35 km, Zagreb 134 km, Pula 129 km

Sjedište uprave Bijela voda 48, HR-51317 Crni Lug

Telefon ++385 (0)51 836-133

Fax ++385 (0)51 836-116

E-mail np-risnjak@ri.tel.hr

Web www.risnjak.hr

Razlog proglašenju Nacionalnog parka Risnjak je u velikom broju prirodnih posebnosti na relativno maloj površini. Na području Parka nalaze se brojni geološki, vegetacijski, pedološki i mikroklimatski fenomeni, a temeljni fenomen zaštite je šuma. Unutar Parka posebnu zaštitu uživa izvor Kupe u kategoriji hidrološkog spomenika prirode.

Posebnost prirodnih vrijednosti uvjetuje sukob klimatskih obilježja Mediterana i kontinentalnog podneblja. Ovdje se nalazi više od 30 biljnih zajednica, od toga 15 šumskih zajednica s karakterističnim zonalnim rasporedom. Područje Risnjaka u najvećoj mjeri pokriva zajednica šume bukve i jele, koja u višim dijelovima prelazi u zajednicu pretplaninske bukve. U zoni bukovih i bukovo-jelovih šuma prostiru se brojne cvjetne livade – »košanice«. U vršnom dijelu Parka značajna je visoka planinska flora stjenovitog vrha Risnjaka.

Uz bogatstvo vegetacijskog pokrova, usko je povezana raznolikost životinjskog svijeta. Ovdje obitavaju tri velike zvijeri Europe: ris (*Lynx lynx*) po kojem je Risnjak i dobio ime, vuk (*Canis lupus*) i smeđi medvjed (*Ursus arctos*). Uz čitav niz ostalih sisavaca, vodozemaca i drugih brojnih predstavnika faune, svakako je potrebno izdvojiti područje doline rijeke Kupe s više od 130 vrsta leptira od kojih je nekoliko endemskih podvrsta.

Područje Nacionalnog parka podijeljeno je u dvije zone – zonu stroge zaštite i zonu umjerene zaštite. Više od 4600 hektara potpuno je zaštićeno područje i izvan je bilo kakve djelatnosti – prepušteno samo prirodnoj sukcesiji.

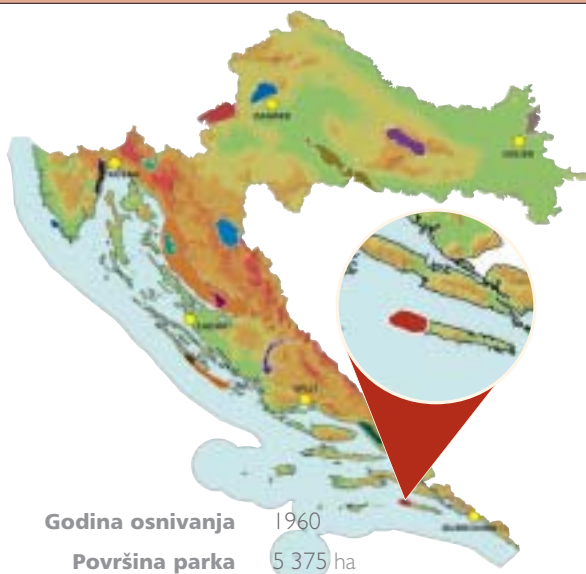

Moguće aktivnosti posjetitelja: šetnja prirodom (poučna staza), planinarjenje, vožnja biciklom, promatranje i fotografiranje velikih zvijeri, rekreativni ribolov, skijaško hodanje.

NACIONALNI PARK

MLJET

Godina osnivanja 1960

Površina parka 5 375 ha

Geografska i osnovne značajke parka morski, geološke osobitosti, krški fenomeni, kulturno povijesna baština, šumske zajednice, bogate biocenoze morskog ekosustava

Broj zaposlenih 32

Broj posjetitelja 69 753

Broj naselja 8

Najviša kota 391 m

Broj vedrih dana 141

Županija Dubrovačko-neretvanska

Udaljenost Dubrovnik 2 h brodom, Zagreb 577 km + 2 h brodom

Sjedište uprave Pristanište 2, HR-20226 Goveđari

Telefon ++385 (0)20 744-058

Fax ++385 (0)20 744-043

E-mail np-mljet@np-mljet.hr

Web www.np-mljet.hr

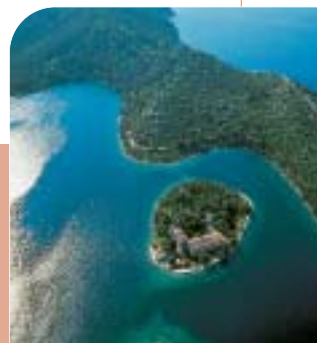

Nacionalni park Mljet nalazi se na zapadnom dijelu istoimenog otoka, koji s pravom nosi naziv »zeleni otok«. Naziv »zeleni otok« vezan je uz bujnu vegetaciju koju čine šume alepskog bora i makije crnike, koje okružuju dva slana jezera: Veliko jezero i Malo jezero. Jezera su nastala potapanjem krških depresija. U Parku nalazimo tipične krške pojave: polušpilje, špilje i jame. Posebnost Mljeta su tzv. »blatine«, bočata jezera koja povremeno presušuju. Blatine služe kao odmorišta ptica u preletu. Estetsku razinu Mljeta podižu manja polja pod maslinama i vinogradima.

Prostor Parka obiluje kulturno-povijesnom baštinom. Usred Velikog jezera nalazi se otočić Svete Marije s drevnim benediktinskim samostanom i crkvom, koji datiraju iz 12. stoljeća. Otočić je zbog slikovitosti svojevrsni simbol Nacionalnog parka Mljet. U naselju Polače nalaze se ostaci rimske palače i fortifikacije, te starokršćanska bazilika.

Moguće aktivnosti posjetitelja: sportovi i rekreacija na vodi, autonomno ronjenje, šetnja prirodom, planinarenje.

NACIONALNI PARK

KORNATI

Godina osnivanja	1980
Površina parka	21 800 ha
Geografska i osnovne značajke parka	morski, razvedenost obale, geološke osobitosti, bogate biocenoze morskog ekosustava
Broj zaposlenih	19
Broj posjetitelja	50 200
Broj naselja	31
Najviša kota	237 m
Najdublja točka	123 m
Broj vedrih dana	119
Županija	Šibensko-kninska
Udaljenost	Šibenik 35 km, Zadar 69 km, Zagreb 335 km
Sjedište uprave	Butina 2, HR-22243 Murter
Telefon	+ +385 (0)22 435-740
Fax	+ +385 (0)22 435-058
E-mail	np-kornati@si.tel.hr
Web	www.kornati.hr

U središnjem dijelu hrvatskog Jadrana, smještena je otočna skupina Kornati – izuzetno zanimljive geomorfologije, velike razvedenosti, bogatih biocenoza morskog ekosustava. U Nacionalnom parku Kornati prostire se niz od 89 otoka, otočića i hridi.

Krš tipičan za cijelu obalu jadranskog mora određuje pejzažnu sliku Kornata. Dojmljiv je kontrast škrtog, »negostoljubivog« kopna s jedne strane i bogatih biocenoza podmorja s druge strane. Strahopoštovanje i divljenje izazivaju tzv. »krune«, koje se okomito izdižu iz mora i pridone atraktivnosti područja.

Vegetacija Kornata procijenjena je na 700 – 800 biljnih svojti. Posebno je značajna endemična vegetacija, primjerice dubrovačka zečina (*Centaurea ragusina*).

Više od tri četvrtine površine Nacionalnog parka je more, čije podmorje spada u red najbogatijih biocenoza Jadrana. U području otočića Pulara, posebnog rezervata u moru, zabilježeno je do sada 228 vrsta bentoskih alga. Dosadašnja proučavanja i saznanja o morskoj fauni ukazuju da je područje Nacionalnog parka Kornati jedno od najvrijednijih dijelova jadranskog mora.

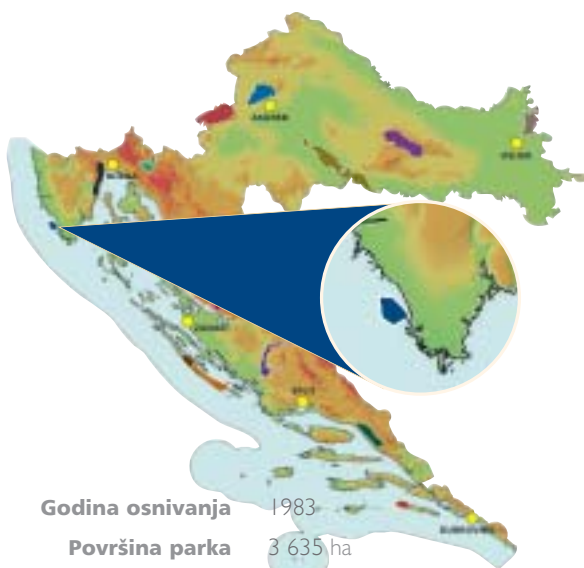
Moguće aktivnosti posjetitelja: krstarenje, rekreacijski ribolov, autonomno ronjenje, snimanje podvodnog svijeta, fotografiranje žive i nežive prirode, pješačenje.

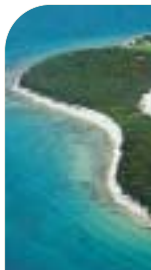
NACIONALNI PARK

BRIJUNI

Godina osnivanja	1983
Površina parka	3 635 ha
Geografska i osnovne značajke parka	morski, sredozemna zajednica crmike, kulturno povijesna baština, bogate biocenoze morskog ekosustava
Broj zaposlenih	220
Broj posjetitelja	139 418
Broj naselja	0
Najviša kota	55 m
Najdublja točka	40 m
Broj vedrih dana	68
Županija	Istarska
Udaljenost	Pula 7 km, Zagreb 257 km
Sjedište uprave	Brijunska 10, HR-52212 Fažana
Telefon	+ +385 (0)52 525-800
Fax	+ +385 (0)52 525-917, + +385 (0)52 521-367
E-mail	np-brijuni@pu.tel.hr
Web	www.np-brijuni.hr

Nacionalni park Brijuni otočna je skupina od 14 otoka. Otočje se nalazi na jugozapadnom dijelu istarske obale. Otoci su prekriveni bujnim šumama crnike, koje su dijelom krčene krajem 19. stoljeća kako bi se oblikovali perivoji nekada čuvenog, ekskluzivnog srednjoeuropskog ljetovališta. Prepoznatljiva slika Nacionalnog parka Brijuni su krda jelena lopatara, aksisa i muflona.

Područje Parka je važno u doba zimske seobe ptica. Podmorje zbog posebnog režima zaštite obiluje brojnim vrstama spužvi, školjkaša, ježinaca, rakova i riba.

Područje Nacionalnog parka je vrlo bogato kulturno-povijesnim sadržajima: rimska ljetna carska rezidencija, ostaci bizantinskog kastruma, spomenici iz doba Venecije, vojna utvrda »Tegethov« na otoku Veliki Brijun, velika utvrda na Malon Brijunu iz doba Austro-Ugarske. Kulturno-povijesna baština ukazuje da su Brijuni oduvijek bili na vjetrometini ljudskih kretanja.

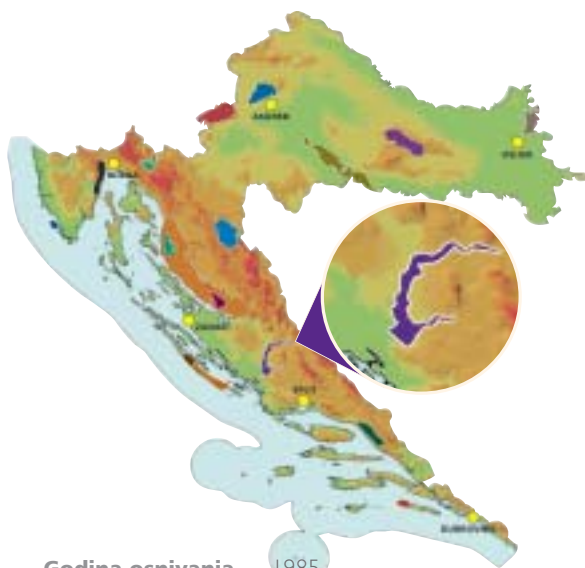

Moguće aktivnosti posjetitelja: krstarenje, autonomno ronjenje, sportovi i rekreacija na vodi, snimanje podvodnog svijeta, pješačenje, vožnja biciklom, jahanje.

NACIONALNI PARK

KRKA

Godina osnivanja

1985

Površina parka

11 100 ha

Geografska i osnovne značajke parka

brdsko-nizinski, krški fenomeni, kulturno povijesna baština, raznolikost flore i faune

Broj zaposlenih

92

Broj posjetitelja

515 031

Broj naselja

23

Najviša kota

358 m

Broj vedrih dana

109

Županija

Šibensko-kninska

Udaljenost

Split 89, Zagreb 324 km

Sjedište uprave

Trg Ivana Pavla II br. 5, HR-22000 Šibenik

Telefon

+ +385 (0)22 217-720

Fax

+ +385 (0)22 336-836

E-mail

ravnatelj.npk@npkrka.hr

Web

www.npkrka.hr

Rijeka Krka duboko je kanjonski usječena u vapnenačku zaravan.

Krka na svom toku gradi sedam izuzetno slikovitih sedrenih slapova: Bilušića buk, Brljan, Manojlovački slap, Rošnjak, Miljacka slap, Roški slap i Skradinski buk. Zahvaljujući stalnom procesu osedavanja, vodotok je djelomično ujezeren.

Biološki sustav Nacionalnog parka Krka čine mediteranske i submediteranske biljne i životinjske zajednice.

Na području Nacionalnog parka utvrđeno je 860 samoniklih vrsta i podvrsta biljaka, među kojima su i brojne endemske vrste.

U rijeci obitava 18 vrsta riba, među kojima je 10 endema. Trščaci, ujezerene i zamočvarene površine, pogodna su staništa za brojne vodozemce i ptice, a kamenjari s oskudnom vegetacijom i šume, gmazovima i manjim sisavcima. Zbog proljetne i jesenske seobe ptica, Krka s priobaljem uvrštena je u ornitološki važna područja Europe.

Najstariji dosad pronađeni tragovi ljudskog življenja na prostoru vezanom uz rijeku Krku pripadaju vremenu srednjeg paleolitika. U Parku se nalaze ostaci više srednjovjekovnih starohrvatskih utvrda iz 14. stoljeća: Trošenj – grad, Nevčen – grad, Bogočin – grad i Ključica. Među sakralnim zdanjima najvrijedniji dragulji su franjevački samostan i crkva Gospe od Milosti na otočiću Visovcu, te manastir Sv. Arhandela nad Krkom kod Kistanja s bogatim umjetničkim i kulturnim blagom. Pejzaž Visovačkog jezera s otočićem posjetiteljima zauvijek ostaje u sjećanju. Na Roškom slapu i Skradinskom buku nalaze se brojne mlinice i stupe, koje svjedoče o graditeljskoj i gospodarskoj prošlosti ljudi s ovih prostora.

Moguće aktivnosti posjetitelja: šetnja prirodom, vožnja brodom, vožnja biciklom, snimanje prirodnih i kulturno-povijesnih vrijednosti, sudjelovanje u starim zanatima (tkanje, »kovačija«).

NACIONALNI PARK

SJEVERNI VELEBIT

Godina osnivanja	1999
Površina parka	10.900 ha
Geografska i osnovne značajke parka	brdsko-planinski, krški fenomeni, šumske zajednice, raznolikost flore i faune
Broj zaposlenih	7
Broj posjetitelja	5 500
Broj naselja	0
Najviša kота	1676 m
Broj vedrih dana	24
Županija	Ličko-senjska
Udaljenost	Senj 42 km, Rijeka 111 km, Zagreb 209 km
Sjedište uprave	Krasno, Ispostava Senj, Obala kralja Zvonimira 6, HR-53270 Senj
Telefon	++385 (0)53 884-551, ++385 (0)53 851-113
Fax	++385 (0)53 884-552
E-mail	npsv@np-sjevni-velebit.hr
Web	www.np-sjevni-velebit.hr

Osnovni razlog proglašenja Nacionalnog parka Sjeverni Velebit bila je iznimna raznolikost krških oblika, živog svijeta i krajobraza na relativno malom prostoru. Unutar Parka nalazi se nekoliko posebno zaštićenih područja. Strogi rezervat »Hajdučki i Rožanski kukovi«, zaštićen je kao osobiti geomorfološki fenomen. U njemu je otkriveno preko 150 ulaza dubokih jama. Botanički rezervat »Visibaba« je nalazište hrvatske sibireje dok botanički rezervat »Zavižan-Balinovac-Velika Kosa« obiluje bogatom visokoplaninskom florom. Unutar rezervata je i Velebitski botanički vrt u kojem se mogu vidjeti najznačajniji primjerci flore čitavog Velebita. »Lukina jama« najdublji je speleološki objekt u Hrvatskoj. Ulaz joj je na 1438 m nadmorske visine. Karakterizira je izrazita vertikalnost i dubina od 1392 m.

Vegetaciju Velebita uvjetuje vapnenačka podloga i sukob klimatskih obilježja mediteranske i kontinentalne Hrvatske. Veći dio Parka prekriven je očuvanim šumama bukve, jele i smreke.

U Nacionalnom parku Sjeverni Velebit su brojne slikovite livade, pašnjaci i vrištine, a osobito je zanimljiva vegetacija stijena i točila.

U Parku obitavaju veliki predatori – smeđi medvjed (*Ursus arctos*), ris (*Lynx lynx*) i vuk (*Canis lupus*). Često se može vidjeti suri orao (*Aquila chrysaetos*) ili naići na pjevalište tetrijeba gluhana (*Tetrao urogallus*).

Cijelim Parkom prostiru se mnogobrojne planinarske staze. Najatraktivnija je Premužićeva staza, koja prolazi kroz najljepše i najzanimljivije dijelove Sjevernog Velebita. Posebno su lijepe vizure otoka srednjeg Jadrana koje se ukazuju s velebitskih vrhova. Bogata je i kulturna baština Parka o kojoj svjedoče ostaci kuća, ljetnih stanova, suhozidova i lokava.

Cijelim Parkom prostiru se mnogobrojne planinarske staze. Najatraktivnija je Premužićeva staza, koja prolazi kroz najljepše i najzanimljivije dijelove Sjevernog Velebita. Posebno su lijepe vizure otoka srednjeg Jadrana koje se ukazuju s velebitskih vrhova. Bogata je i kulturna baština Parka o kojoj svjedoče ostaci kuća, ljetnih stanova, suhozidova i lokava.

Moguće aktivnosti posjetitelja: pješaćenje kroz prirodu, planinarenje, snimanje žive i nežive prirode, vožnja biciklom, jahanje, turno skijanje.

PARK PRIRODE

KOPAČKI RIT

Godina osnivanja

1967

Površina parka

22 894 ha

Geografska i osnovne značajke parka

nizinski, poplavno područje, raznolikost faune

Broj zaposlenih

11

Broj posjetitelja

6 663

Broj naselja

2

Najviša kota

86 m

Broj vedrih dana

71

Županija

Osječko-baranjska

Udaljenost

Osijek 8 km, Zagreb 318 km

Sjedište uprave

Petefi Šandora 35, HR-31000 Bilje

Telefon

++385 (0)31 750-855

Fax

++385 (0)31 750-755

E-mail

pp-kopacki-rit@os.tel.hr

Web

www.kopacki-rit.com

Park prirode Kopački rit omeđuju rijeke Drava i Dunav. Na hidrologiju Kopačkog rita, osobito njegovog poplavnog dijela izravno utječe vodostaj Dunava, dok je utjecaj Drave od manjeg značaja. Reljef Kopačkog rita rezultat je rada poplavnih voda koje formiraju bare, odnosno grede, koje se pružaju jedne pored drugih i stvaraju izgled unutrašnje delte. Takvo močvarno stanište idealno je za veliku raznolikost biljnog i životinjskog svijeta.

Na području Parka prirode Kopački rit provode se istraživanja od sredine 19. stoljeća. Do sada je zabilježeno više od 2000 vrsta, što svjedoči o izuzetnoj biološkoj raznolikosti ovog područja.

Od šumskih zajednica najveću površinu prekrivaju šume bijele vrbe (*Salix alba*), na izdignutim mjestima (grede) šume crne topole (*Populus nigra*) i bijela topole (*Populus alba*). Na širem području prostire se zajednica hrasta lužnjaka i graba (*Carpinobetuli-Quercetum roboris*). Najveće površine u poplavnom dijelu prekriva vodena i močvarna vegetacija. Sveukupno je zabilježeno više od 400 biljnih vrsta.

Prostor Kopačkog rita, jedno od najvećih poplavnih područja dunavskog sliva, predstavlja važno područje za mrijest riba. Utvrđene su 44 vrste riba. Za faunu Kopačkog rita najznačajnije su ptice. Zabilježena je 291 vrsta ptica, od kojih 130 redovito ili povremeno gnijezdi u Kopačkom ritu.

Kopački rit svjetski je poznato stanište običnog jelena (*Cervus elaphus*). Osim običnog jelena zabilježeno je 55 vrsta sisavaca.

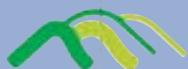
Zbog važnosti Kopačkog rita kao močvarnog staništa i obitavališta velikog broja ptica, 1986. godine uvršteno je na Listu važnih ornitoloških područja Europe (IBA), a 1993. godine na Popis vlažnih staništa od međunarodnog značaja (Ramsar site).

Područje Kopačkog rita pripadalo je od 1699. do 1918. godine vlastelinstvu Belje, prvo pod upravom Eugena Savojskog, a zatim obitelji Habsburg. Kao svjedoci tog vremena otali su dvorci u Bilju i Tikvešu.

Moguće aktivnosti posjetitelja: pješaćenje kroz prirodu, vožnja čamcem, vožnja biciklima, promatranje ptica, rekreacijski ribolov.

PARK PRIRODE

MEDVEDNICA

Godina osnivanja

1981

Površina parka

22 826 ha

Geografska i osnovne značajke parka

brdsko-planinski, šumske zajednice, kulturno povijesna baština

Broj zaposlenih

9

Broj posjetitelja

–

Broj naselja

51

Najviša kota

1035 m

Broj vedrih dana

74

Županija

Grad Zagreb, Krapinsko-zagorska, Zagrebačka

Udaljenost

neposredna blizina Zagreba

Sjedište uprave

Bliznec bb, HR-10000 Zagreb

Telefon

++385 (0)1 4586-312, -317

Fax

++385 (0)1 4586-318

E-mail

park.priode.medvednica@zg.htnet.hr

Web

www.pp-medvednica.hr

Šumom je pokriveno 63% površine Parka. Dominiraju bukove šume, zajednice bukve i jele, u vršnoj zoni šume gorskog javora i jasena, te hrasta kitnjaka. Zahvaljujući dobro očuvanim prirodnim šumama i šumskim zajednicama unutar granica Parka prirode, posebno je proglašeno 8 šumskih rezervata.

Raznolika staništa Medvednice uvjetovana razlikama u visini, ekspoziciji, tlu, kao i prisustvo brojnih potoka i izvora, zaslužna su za bogat biljni i životinjski svijet, od kojeg su mnoge vrste i zaštićene.

Posebnost Medvednice između ostalog predstavljaju i geomorfološki spomenici špilja Veternica, Rudnici Zrinskih i Carionovi rudnici. Od kulturno-povijesnih objekata u Parku prirode se nalaze stari grad Medvedgrad, kapelica Majke Božje Kraljice Hrvata, kapelica Sv. Jakoba, dvorac Golubovec i dr.

U Parku se nalazi, »Šumska staza Bliznec«, poučna staza prilagođena osobama s invaliditetom.

Moguće aktivnosti posjetitelja: edukativni programi za djecu, pješačenje, planinarenje, izletničko-rekreacijske aktivnosti, zimski sportovi, vožnja biciklima, rekreativno jahanje, speleološke aktivnosti, sportsko penjanje.

PARK PRIRODE

VELEBIT

Godina osnivanja 1981

Površina parka 200 000 ha

Geografska i osnovne značajke parka brdsko-planinski, geomorfološki oblici visokog krša, kulturno povijesna baština, šumske zajednice, raznolikost flore i faune

Broj zaposlenih 8

Broj posjetitelja –

Broj naselja 15

Najviša kota 1757 m

Broj vedrih dana 83

Županija Ličko-senjska, Šibensko-kninska, Zadarska

Udaljenost Zadar 92 km, Zagreb 195 km, Rijeka 143 km

Sjedište uprave Kaniža bb, HR-53000 Gospić

Telefon ++385 (0)53 560-450, -160

Fax ++385 (0)53 560-451

E-mail velebit@gs.tel.hr

Web www.velebit.hr

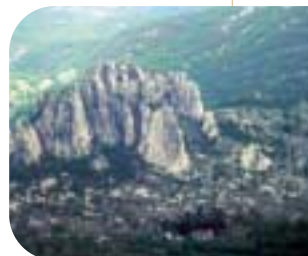
Velebit je najduža planina Dinarskog sustava (145 km). Park prirode obuhvaća masiv Velebita i dolinu

krške rijeke Zrmanje. Unutar granica Parka prirode nalaze se dva nacionalna parka, Paklenica i Sjeverni Velebit.

Jedan od glavnih razloga zaštite Velebita su bogatstvo oblika i fenomena krša, koji su dali pečat reljefnoj i krajobraznoj raznolikosti. Prostor Velebita najznačajnije je endemsko čvorište flore i kopnene faune u Hrvatskoj. Među najpoznatije endemske i rijetke vrste spadaju: velebitska degenija (*Degenia Velebitica*), hrvatsko zvonce (*Edraianthus gaminofolius var. croaticus*) i hrvatska sibireja (*Sibiraea croatica*). Tu obitavaju rijetke i ugrožene životinje: dugonogi šišmiš (*Myotis capaccinii*), tetrijeb gluhan (*Tetrao urogallus*) i dr. Od velikih zvijeri na Velebitu obitavaju smeđi medvjed (*Ursus arctos*), vuk (*Canis lupus*) i ris (*Lynx lynx*).

Slapišta velebitskih rijeka Zrmanje i Krupe, staništa su jedinstvene zajednice sedre. Stoljeća naseljavanja i aktivnog življenja na planini Velebit ostavili su tragove u arhitekturi, gradnji prometnica, sakralnih objekata i kulturno-povijesnih spomenika. Nabrojat ćemo samo neke: Pisani kamen – epigrafski spomenik iz 4. stoljeća, carsko vriilo, križište rimskih javnih putova, Jozefinska, Terezijanska i Karolinska cesta, zdenac na Baškim oštarijama – izgrađen 1845. godine uz cestu Gospić-Karlobag, Mirila – objekti vezani uz pogrebne običaje stanovništva, te pastirski starnovi.

Zbog posebne prirodne vrijednosti UNESCO je 1978. godine planinu Velebit uvrstio u međunarodnu mrežu rezervata biosfere (Program »Čovjek i biosfera« – MAB).

Moguće aktivnosti posjetitelja: planinarenje, snimanje nežive i žive prirode, rafting, brdska vožnja biciklom, rekreativni ribolov, obilazak speleoloških objekata.

PARK PRIRODE

BIOKOVO

Godina osnivanja 1981

Površina parka 19 550 ha

Geografska i osnovne značajke parka brdsko-planinski, geomorfološki oblici, krški fenomeni, graditeljska baština, raznolikost flore i faune

Broj zaposlenih 5

Broj posjetitelja 40 000

Broj naselja 9

Najviša kota 1762 m

Broj vedrih dana 144

Županija Splitsko-dalmatinska

Udaljenost Split 62 km, Zagreb 418 km, Dubrovnik 167 km

Sjedište uprave Trg Tina Ujevića 1, HR-21300 Makarska

Telefon ++385 (0)21 616-924

Fax ++385 (0)21 616-924

E-mail park-prirode-biokovo@st.tel.hr

Web www.biokovo.com

Planina Biokovo proglašena je Parkom prirode zbog geoloških vrijednosti, brojnosti i raznolikosti biljnih i životinjskih vrsta. Biokovo je bogato krškim fenomenima: špiljama, škrapama, te jamama dubokim i do nekoliko stotina metara.

Na Biokovu ovisno o visinskom položaju i klimatskim uvjetima razvila se raznolika vegetacija, od mediteranske do planinske. Biokovo je, uz Velebit, najznačajnije endemsko čvorište u Hrvatskoj.

Osobito je bogat životinjski svijet podzemnih špilja. Na Biokovu gnijezde neke rijetke vrste ptica poput surog orla (*Aquila chrysaetos*) i zmijara (*Circaetus gallicus*).

U botaničkom vrtu Kotišina površine 16,5 hektara nalaze se stotine biljnih vrsta užeg i šireg područja planine Biokovo.

Stare pastirske nastambe smještene uz Biokovsku cestu ukazuju na život i djelatnost nekadašnjih stanovnika Biokova. Biokovo obiluje vidikovcima s kojih se vide otoci južnog Jadrana, a za lijepog vremena može se vidjeti 252 km udaljeni Monte Gargano na talijanskoj obali.

Moguće aktivnosti posjetitelja: planinarenje, slobodno penjanje, obilazak speleoloških objekata, paragliding.

PARK PRIRODE

TELAŠĆICA

Godina osnivanja 1988

Površina parka 6 706 ha

Geografska i osnovne značajke parka morski, razvedenost obale, klifovi

Broj zaposlenih 35

Broj posjetitelja 87 200

Broj naselja 1

Najviša kota 192 m

Broj vedrih dana 119

Županija Zadarska

Udaljenost Zadar 1 h brodom, Zagreb 266 km + 1 h brodom
Dubrovnik 347 km + 1 h brodom

Sjedište uprave Put Danijela Grbina bb, HR-23281 Sali

Telefon ++385 (0)23 377-096

Fax ++385 (0)23 377-096

E-mail telascica@zd.htnet.hr

Web www.telascica.hr

Park prirode Telašćica smješten je na jugoistočnoj strani Dugog otoka. Atraktivnu uvalu Telašćica posjećuju nautičari iz cijelog svijeta. Unutar uvale Telašćice šest je otoka i hridi, a u granicama Parka prirode još ih je trinaest.

Prostor Parka je izrazito kontrastan prostor. Vidljivo je izražen sukob mirnih uvala i obala s divljim i robusnim klifovima, prostor šumskog kompleksa alepskog bora i crnikinih makija, te kultiviranih polja s vinogradima i maslinama s jedne i golih kamenjara s druge strane. Na pitomom krškim poljima i uzvisinama nalazi se bujna mediteranska vegetacija s oko 300 biljnih vrsta. U moru živi oko 250 vrsta bentoskih alga i 300 životinjskih vrsta.

Park karakteriziraju tri fenomena – zaljev Telašćica kao jedan od najsigurnijih, najljepših i najvećih prirodnih luka na Jadranu, koji ima 25 uvalica i 69 km razvedene obale, dugootočki klifovi koji se uzdižu do 200 m nad morem, a u more okomito spuštaju i do 90 metara, te slano otočko jezero »Mir« s ljekovitim svojstvima vode. Treba spomenuti slikovit otok Katina, te zasigurno najneobičniji otok Taljurić.

O tome da je Telašćica od davnine naseljen kraj svjedoče ostaci rimskih građevina u Maloj Proverisi, ilirski humci, kao i brojne predromaničke crkvice među kojima se ističe crkva Sv. Ivana u Stivanje polju. Prvi spomen ribarstva s kraja 10. stoljeća svjedoči da su temelji ribarstva u Hrvata nastali upravo u ovom zaljevu.

Moguće aktivnosti posjetitelja: šetnja prirodom, krstarenje, sportovi na vodi, autonomno ronjenje, rekreativni ribolov, foto-lov.

PARK PRIRODE

LONJSKO POLJE

Godina osnivanja

1990

Površina parka

50 650 ha

Geografska i osnovne značajke parka

nizinski, nizinske poplavne šume, pašnjaci, graditeljska baština, raznolikost flore i faune

Broj zaposlenih

8

Broj posjetitelja

6 626

Broj naselja

14

Najviša kota

100 m

Broj vedrih dana

41

Županija

Sisačko-moslavačka, Brodsko-posavska

Udaljenost

Sisak 78 km, Zagreb 122 km

Sjedište uprave

Trg kralja Petra Svačića bb, HR-44324 Jasenovac

Telefon

+ +385 (0)44 672-080, + +385 (0)44 611-190

Fax

+ +385 (0)44 672-080, + +385 (0)44 611-190

E-mail

pp.lonjsko.polje@sk.tel.hr

Web

–

Najvećim dijelom Park prirode Lonjsko polje je poplavna dolina rijeke Save. Posebnu ljepotu kraju daju poplavne šume hrasta lužnjaka, slikoviti pašnjaci sa starijim nastambama i mnogobrojnim vodenim površinama. Tisuće hektara vlažnih pašnjaka korištenih na tradicijski način, »vraćaju« nas u Europski krajolik srednjeg vijeka. Rukavci, bare i vlažne livade, staništa su ptica močvarica poput žličarke (*Platalea leucorodia*), štekavca (*Haliaeetus albicilla*), crne rode (*Ciconia nigra*), bijele rode (*Ciconia ciconia*), orla kliktaša (*Aquila pomarina*), patke nJORKE (*Aythya nyroca*), kosca (*Crex crex*) i drugih vrsta, rijetkih ili već izumrlih u mnogim dijelovima Europe.

Slikovita sela nižu se uz obalu Save i njezine rukavce. Mnogobrojna gnijezda roda na kućama ukazuju na još uvijek skladan odnos čovjeka i prirode. Stotine drvenih kuća čine vrijednu graditeljsku baštinu. Radi očuvanosti starih drvenih kuća selo Krapje proglašeno je »Selom graditeljske baštine«, a zbog velikog broja gnijezda bijele rode, selo Čigoć nosi naslov prvog »Europskog sela roda«.

Park prirode Lonjsko polje, kao vlažno stanište i obitavalište velikog broja ptica, 1983. godine uvršteno je na Listu važnih ornitoloških područja Europe (IBA), a 1991. godine na Popis vlažnih staništa od međunarodnog značaja (Ramsar site).

Moguće aktivnosti posjetitelja: edukativni programi, pješaćenje, vožnja biciklom, foto-lov, promatranje ptica, sportsko-rekreativan ribolov, vožnja čamcem, jahanje

PARK PRIRODE

PAPUK

Godina osnivanja	1999
Površina parka	33 600 ha
Geografska i osnovne značajke parka	brdsko-planinski, geološke i hidrogeološke osobitosti, kulturno povijesna baština, šumske zajednice,
Broj zaposlenih	6
Broj posjetitelja	–
Broj naselja	11
Najviša kota	953 m
Broj vedrih dana	49
Županija	Virovitičko-podravska, Požeško-slavonska
Udaljenost	Osijek 96 km, Zagreb 187 km
Sjedište uprave	Trg gospe Voćinske bb, HR-33522 Voćin Ispostava: Trg Sv. Augustina 18, HR – 34330 Velika
Telefon	+ +385 (0)34 313-030
Fax	+ +385 (0)34 313-027
E-mail	kontakt@pp-papuk.hr
Web	www.pp-papuk.hr

Planina Papuk proglašena je zaštićenim područjem zbog izuzetne geološke raznolikosti. Geološka vrijednost i bogatstvo ovog područja očituje se u raznolikosti stijena s obzirom na vrijeme njihovog nastanka u starosnom rasponu od 700 mil. god. Geološki spomenik prirode Rupnica zaštićen je zbog morfološke pojave stupastog lučenja vulkanskih stijena i predstavlja geološku unikatnost na području Hrvatske i ovog dijela Europe. Jedinstvene hidrološke i krške pojavnosti u ovoj regiji vezane su za 35 metarsku sedrenu barijeru Jankovačkog slapa, ponornice Uviraljka, vrtače i spilje, kaskade i brzaci potoka Kovačice, hidrološke osobitosti prirodnih toplih izvora.

Šumske zajednice obuhvaćaju 95% površine Parka. Posebnu zaštitu imaju: specijalni rezervat šumske vegetacije – Sekulinačke planine, prašuma bukve i jele, te park šuma Jankovac, gorska dolina okružena stoljetnom šumom bukve sa krškim fenomenom Jankovačkog slapa. Velikom botaničkom raznolikošću ističu se gorski predjeli južnog Papuka, Petrov vrh na Krndiji, te područje vrha Papuka sa brojnim rijetkim, zaštićenim i ugroženim biljnim vrstama.

Papuk svojim geomorfološkim, klimatskim i vegetacijskim obilježjima pruža dobro prirodno stanište brojnim životinjskim vrstama. Ovdje obitavaju mnoge ugrožene vrste kao: potočna pastirva (*Salmo trutta m. fario*), potočni rak (*Astacus astacus*) i drugi. U ponoru Uviraljka nalazi se najveće zimovalište šišmiša u Hrvatskoj s obzirom na brojnost vrsta.

Područje Papuka ima svoj kulturološko-povijesni kontinuitet. Ističe se po svojoj važnosti ostavština iz dva povijesna razdoblja: arheološko nalazište grobnih humaka – tumula te naselja nekropola iz razdoblja starijeg željeznog doba (7. st. pr. Krista) i ostaci sedam srednjovjekovnih gradova (13. i 14. st.), među kojima je Ružica grad – po svojoj ljepoti i sačuvanosti jedinstven na području Slavonije.

Moguće aktivnosti posjetitelja: šetnja prirodom, planinarenje, slobodno penjanje, kupanje u termalnim vodama, vožnja biciklom, rekreativni ribolov, zimski sportovi.

PARK PRIRODE

UČKA

Godina osnivanja 1999

Površina parka 14 600 ha

Geografska i osnovne značajke parka brdsko-planinski, geomorfološki oblici, šumske zajednice, raznolikost flore

Broj zaposlenih 4

Broj posjetitelja –

Broj naselja 4

Najviša kota 1400 m

Najdublja točka 47 m

Broj vedrih dana 53

Županija Primorsko-goranska, Istarska

Udaljenost Rijeka 13 km, Pula 81 km, Zagreb 175 km

Sjedište uprave Liganj 42, HR-51415 Lovran

Telefon ++385 (0)51 293-753, -751

Fax ++385 (0)51 293-751

E-mail park.priode.ucka@inet.hr

Web www.pp-ucka.hr

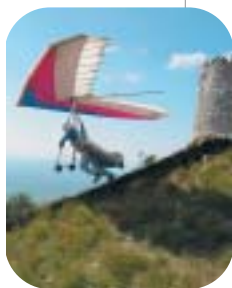
Planina Učka nalazi se na samoj obali sjevernog Jadrana. Zahvaljujući takvoj poziciji moguće je za vrlo kratko vrijeme stići iz slikovitih mediteranskih gradića liburnijske obale, preko šumovitih obronaka Učke, do njenog najvišeg vrha Vojak (1400 m). Vrh Učke Vojak predstavlja jedan od najljepših vidikovaca u Hrvatskoj. Za lijepog vremena vidi se Istarski poluotok, otoci sjevernog Jadrana, planine Gorskog Kotara, Venecija, talijanske Alpe... Područje Parka obiluje speleološkim objektima kojih, prema za sada poznatim

podacima, postoji više od 170. Posebno mjesto kao geomorfološki spomenik prirode zauzima kanjon Vela Draga, koji atraktivnim soliterima u vapnencu visokim više desetaka metara već desetljećima privlači penjače. Značajne su šume primorske bukve, pretplaninska šuma bukve, kao i kulture četinjača. Među pučanstvom najpoznatije su šume pitomog kestena, poznati maruni. Od osobitog prirodnoznanstvenog značaja je endemska vegetacija stijena i točila. Posebnu vrijednost predstavlja stenoendem učkarski zvončić (*Campanula tomassiniana*).

Park prirode Učka zanimljivo je područje s obzirom na visinsko rasprostranjene i značajke životinjskog svijeta. Zabilježeno je preko 70 dosada zabilježenih gnjezdarica. Za ljubitelje ptica poseban doživljaj će biti promatranje leta bjeloglavog supa (*Gyps fulvus*) i surog orla (*Aquila chrysaetos*). Učka predstavlja enklavu reliktnih velebitske gušterice (*Lacerta horvathi*).

Na području Parka prirode Učka postoji nekoliko špilja u kojima su nađeni predmeti koji ukazuju na kontinuitet ljudskih aktivnosti još od razdoblja od oko 12 000 godina prije Krista. Bogata je graditeljska i kulturna baština.

Moguće aktivnosti posjetitelja: šetnja prirodom, planinarenje, slobodno penjanje, paragliding, vožnja biciklom, branje kestena – maruna.

PARK PRIRODE

VRANSKO JEZERO

Godina osnivanja	1999
Površina parka	5 700 ha
Geografska i osnovne značajke parka	obalno slatkovodno jezero, kriptodepresija, kulturno povijesna baština, obitavalište velikog broja ptica močvarica
Broj zaposlenih	9
Broj posjetitelja	10 000
Broj naselja	0
Najviša kota	303 m
Najdublja točka	6 m
Broj vedrih dana	119
Županija	Zadarska, Šibensko-kninska
Udaljenost	Zadar 29 km, Šibenik 44 km, Zagreb 295 km
Sjedište uprave	Kralja Petra Svačića 2, HR-23219 Biograd na moru
Telefon	++385 (0)23 383-181
Fax	++385 (0)23 383-181
E-mail	pp-vransko-jezero@zd.htnet.hr
Web	www.vransko-jezero.hr

Vransko jezero je geomorfološka posebnost jer se radi o rijetkoj krškoj kriptodepresiji ispu-

njenoj blago zaslanjenom vodom u kojoj se formirala specifična životna zajednica.

Relativno mali prostor (57 km²) obdaren je izuzetnom biološkom i krajobraznom raznolikošću. Temeljni fenomen Parka je ornitološki rezervat na sjeverozapadnom rubu jezera u zoni intenzivnih poplava. Ovo područje je vrlo važno stanište ptica vodarica. Više od 160 000 ptica vodarica može se vidjeti zimi na vodama jezera. Do sada je zabilježeno 226 vrsta ptica od čega su 102 vrste gnjezdarica, a ostalima je to važno odmorište i zimovalište. Među njima se nalaze četiri vrste ugrožene na europskoj i sedam vrsta ugroženih na nacionalnoj razini. Iz navedenih razloga Vransko jezero je 1983. godine uvršteno na Listu važnih ornitoloških područja Europe (IBA).

Veliku biološku vrijednost Parku daju ribe, posebno sredozemna podvrsta crvenperke (*Scardinius erythrophthalmus*).

Područje koje gravitira Parku prirode Vransko jezero obiluje kulturno-povijesnim znamenitostima koje datiraju i do dvije tisuća godina prije Krista – Rimski akvadukt od Vrane do Zadra, križište rimskih putova itd.

Park prirode Vransko jezero smješten je uz samu jadransku obalu između Pirovca i Pakoštana, na pola puta između većih turističkih odredišta Zadra i Šibenika.

Najlakši prilazi Parku prirode s autoceste su na odvojcima »Benkovac« i »Pirovac« (8 km).

S morske strane mogu se koristiti privezi u lučicama najbližih uzobalnih mjesta ili sidrište u uvali »Prosioka«. U samom Parku postoje dvije športske lučice sa ukupno 80 vezova, te autokamp u čijem je sklopu i restoran.

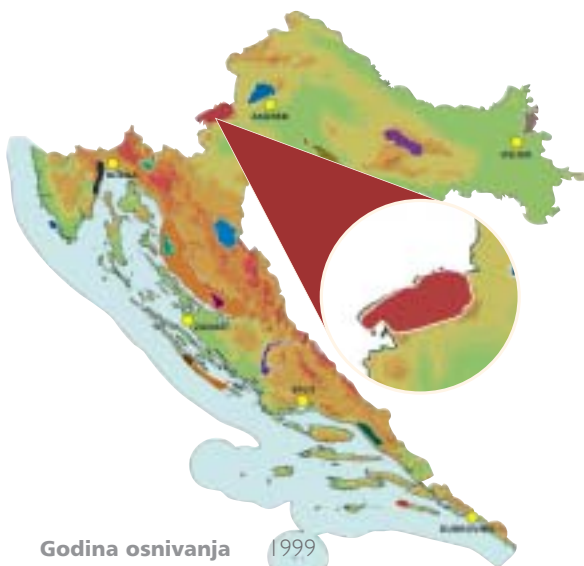
Moguće aktivnosti posjetitelja: šetnja prirodom, vožnja biciklom (staza duga 50 km s vidikovcima), športski i rekreativni ribolov, promatranje i snimanje ptica, vožnja brodom.

PARK PRIRODE

ŽUMBERAK-SAMO

Godina osnivanja 1999

Površina parka 33 300 ha

Geografska i osnovne značajke parka brdsko-planinski, šumske zajednice, livade, pašnjaci, raznolikost faune

Broj zaposlenih 9

Broj posjetitelja –

Broj naselja 90

Najviša kota 1172 m

Broj vedrih dana 65

Županija Zagrebačka, Karlovačka

Udaljenost Zagreb 22 km

Sjedište uprave Slani Dol I, HR-10430 Samobor

Telefon ++385 (0)1 3327-660

Fax ++385 (0)1 3327-661

E-mail pp.zsg@zg.htnet.hr

Web www.pp-zumberak-samoborsko-gorje.hr

BORSKO GORJE

Park prirode Žumberak-Samoborsko gorje smješten je u zapadnom dijelu središnje Hrvatske. Posebnost čine slikovite zaravni i blage padine s livadama, pašnjacima i vinogradima te seoskim naseljima do 800 m nadmorske visine. Područje Parka prirode bogato je brojnim izvorima i potocima koji zbog kraških obilježja ovog prostora često poniru.

Uz prirodne čimbenike, na biljni pokrivač Parka prirode Žumberak-Samoborsko gorje u velikoj je mjeri utjecala i djelatnost čovjeka. Kultiviran je to krajoblik, koji poput mozaika pokrivaju šume, livade, pašnjaci, voćnjaci i vinogradi. Raznolikost staništa uvjetovala je i veliku biološku raznolikost.

Na području Parka pretežno su bukove šume te miješane hrastovo-bukove šume. Značajno mjesto zauzimaju i biljke vlažnih staništa, te stijena i sipina. Zbog djelovanja čovjeka i stoke razvile su se livadne i pašnjačke zajednice. Velika je raznolikost životinjskih vrsta. Iako rjeđe, ovdje obitavaju medvjed i vuk. Brojni su i mali sisavci, vodozemci, gmazovi. Značajno su zastupljeni šišmiši kao najugroženija skupina sisavaca.

Područje obiluje kulturno-povijesnom baštinom i arheološkim nalazima. Nekropola Budinjak, na 760 m nadmorske visine datira iz starijeg željeznog doba. Rimski nekropola ispod sela Gornja Vas na nadmorskoj je visini od 600 m; stari grad Tušćak s kraja 12. stoljeća odnosno početka 13. stoljeća; stari grad Okić, jedinstven je među srednjovjekovnim plemićkim gradovima kontinentalne Hrvatske. Ta najstarija plemićka utvrda sjeverozapadne Hrvatske, prvi se puta spominje 1193. godine.

Moguće aktivnosti posjetitelja: šetnja prirodom (poučna staza), planinarenje, jahanje, vožnja biciklom i paragliding.

Izdavač: Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja,
Uprava za zaštitu prirode, Ulica grada Vukovara 78, Zagreb

Autori: Radenko Deželić
Loris Elez
Gordana Kolačko

Fotografije: Arhiv MZOPU i NP/PP;
mr. sc. Slavko Ferina
Stjepan Dekanić
prof. dr. Đ. Huber
F. V. Šabić

Oblikovanje: Krunoslav Vlahović, LASERplus d.o.o.

Tisak: tiskara Denona

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i sveučilišna knjižnica - Zagreb

UDK 502 . 4 (497 . 5)

DEŽELIĆ, Radenko

Nacionalni parkovi i parkovi prirode
Republike Hrvatske / <autori Radenko
Deželić, Loris Elez, Gordana Kolačko>.-
Zagreb : Ministarstvo zaštite okoliša i
prostornog uređenja , Uprava za zaštitu
prirode, 2003 .

ISBN 953 - 6793 - 25 - 3

I . Elez, Loris 2. Kolačko, Gordana

I . Nacionalni parkovi - - Hrvatska

II . Parkovi prirode - - Hrvatska

III . Hrvatska - - Nacionalni parkovi

430723012